

УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ФІЛОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ

У статті проаналізовано деякі аспекти інтеграційно-фахової підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти зі спеціальностей «Дошкільна освіта» і «Початкова освіта». Зокрема, розглянуто інтеграційні можливості дисциплін філологічного циклу.

На основі аналізу чинних нормативних документів та психолого-педагогічних наукових розвідок виокремлено дискусійні моменти та особливості розвитку інтеграційно-фахової підготовки майбутніх педагогічних працівників в Україні. Відповідно до новітньої освітньої нормативно-правової бази, з метою створення життєздатної системи безперервного навчання й виховання та сприятливих умов для переходу дитини від однієї освітньої ланки до іншої, особливої уваги потребує удосконалення інтеграційно-фахової підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку й учителя початкової школи. Узагальнено характеристику інтеграційних процесів в освіті, що знайшла віддзеркалення у розробках теоретичної моделі підготовки майбутнього педагога інтегративного профілю.

На основі аналізу науково-педагогічних джерел визначено основні напрями інтеграційно-фахової підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку і вчителів початкових класів під час викладання дисциплін філологічного циклу. Відповідно розкрито інтегративні можливості названих дисциплін, що мають фахове спрямування, і особливості впровадження інтеграційних підходів у процесі їх викладання.

Зроблено висновок, що звернення до зазначеної проблеми, дозволяє виділити основні вимоги упровадження інтеграційного підходу у процес фахової підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти, а саме: формування мотиваційної основи готовності майбутніх педагогічних фахівців до здійснення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти; створення особливого освітнього середовища інтеграційно-фахової підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку і вчителів початкових класів вищих педагогічних навчальних закладів, що базується на

принципах адаптивності та інтегративності, чому і сприяють певні особливості викладання дисциплін філологічного циклу.

Ключові слова: інтеграція, інтеграційний підхід, інтеграційно-фахова підготовка, наступність, здобувачі вищої освіти, дошкільна освіта, початкова освіта, дисципліни філологічного циклу.

Полякова И. В. Внедрение интеграционного подхода в процесс профессиональной подготовки соискателей высшего педагогического образования во время преподавания дисциплин филологического цикла. В статье проанализированы некоторые аспекты интеграционно-профессиональной подготовки соискателей высшего педагогического образования по специальностям «Дошкольное образование» и «Начальное образование». В частности рассмотрены интеграционные возможности дисциплин филологического цикла.

На основе анализа действующих нормативных документов и психолого-педагогических научных исследований выделены дискуссионные моменты и особенности развития интеграционно-профессиональной подготовки будущих педагогов в Украине. Согласно новой образовательной нормативно-правовой базы с целью создания жизнеспособной системы непрерывного обучения и воспитания, и благоприятных условий для перехода ребенка от одного образовательного звена к другому, особого внимания требует усовершенствование интеграционно-профессиональной подготовки будущего воспитателя детей дошкольного возраста и учителя начальной школы. Обобщена характеристика интеграционных процессов в образовании, которая нашла отражение в разработках теоретической модели подготовки будущего педагога интегративного профиля.

На основе анализа научно-педагогических источников определены основные направления интеграционно-профессиональной подготовки будущих воспитателей детей дошкольного возраста и учителей начальных классов в процессе преподавания дисциплин филологического цикла. Вследствии чего раскрыто интегративные возможности названных дисциплин, имеющих профессиональное направление и особенности внедрения интеграционных подходов в процессе обучения соискателей.

Сделан вывод, что обращение к указанной проблеме, позволяет выделить основные требования внедрения интеграционного подхода в процессе профессиональной подготовки соискателей высшего педагогического образования, а именно: формирование мотивационной основы готовности будущих педагогических специалистов к осуществлению преемственности между дошкольным и начальным звеньями образования; создание особой образовательной среды интеграционно-профессиональной подготовки будущих воспитателей детей дошкольного возраста и учителей начальных классов высших педагогических учебных заведений, основанной на

принципах адаптивности и интегративности, чему и способствуют определенные особенности преподавания дисциплин филологического цикла.

Ключевые слова: интеграция, интеграционный подход, интеграционно-профессиональная подготовка, преемственность, соискатели высшего образования, дошкольное образование, начальное образование, дисциплины филологического цикла.

Polyakova I. V. Implementation of the integrated approach in the professional training of higher pedagogical education trainers at the time of teaching philological cycle disciplines. Some aspects of integration and professional training of applicants for higher pedagogical education in the specialties Preschool education and Primary education are analyzed in the article. In particular, the integration possibilities of the philological cycle disciplines are considered.

Based on the analysis of current normative documents psychological and pedagogical scientific researches, discussion points and peculiarities of integration and professional training development of future pedagogical workers in Ukraine are outlined. In accordance with the latest educational regulatory framework, in order to create a viable system of continuous education, training and favorable conditions for the transition from one educational level to another, special attention needs to be paid to improving the integration and professional training of the future teacher of preschool children and elementary school teachers. The characteristics of integration processes in education, which was reflected in the development of a theoretical model for the future teacher of an integrative profile is generalized. On the basis of the analysis of scientific and pedagogical sources, future teachers' main directions of integration and professional training of pre-school children and primary school teachers during the teaching the philological cycle disciplines are determined. The integrative possibilities of the named before disciplines with a professional direction and features of introduction integration approaches in the course of their teaching are revealed. Accordingly, the integrative possibilities of the named disciplines with a professional direction, and features of introduction of integration approaches in the course of their teaching are revealed.

The appeal to the mentioned problem, allows to distinguish the main requirements introduction of the integration approach in the process of applicants' professional training of higher pedagogical education: the formation of the motivation basis activation for the readiness of future pedagogical specialists to ensure continuity between preschool and primary education, creating a special educational environment for integration and professional training future preschoolers and primary school teachers of higher pedagogical education, based on the principles of adaptability and integrity, and certain features of teaching the disciplines of the philological cycle are contributed.

***Keywords:** integration, integration approach, integration and professional training, continuity, higher education students, preschool education, primary education, discipline of the philological cycle.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Інтеграція освітньої діяльності продовжує залишатись однією з пріоритетних проблем дидактики вищої школи. Нині актуальності та дискусійності набуває проблема інтеграційно-фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів. Безперечно, що фахова підготовка майбутніх фахівців повинна відповідати не тільки сучасним вимогам вітчизняного суспільства, але й насамперед бути перспективною та відповідати європейським стандартам професійної підготовки фахівців галузі освіти.

У контексті досліджень провідних вітчизняних науковців визначено пріоритетність у підготовці фахівців нової якості, які б швидко реагували на запити суспільного розвитку, вирізнялись гнучкістю професійного мислення, адаптивністю до нововведень у фаховій практиці, сформованими вміннями навчатися та професійно зростати впродовж усього життя, готовністю до самоосвіти та вмотивованістю щодо збагачення власного професійного досвіду. Отже, виходячи із зазначеного та зважаючи на новації у чинній освітній нормативній базі, підготовка майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти в Україні потребує розробки шляхів реформування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Підґрунтям для дослідження інтеграційних процесів стали багаточисельні наукові розвідки, що наголошують на їх першочерговому значенні у закономірному педагогічному розвитку (А. Андрюніна, О. Белкін, М. Берулава, О. Глузман, Г. Ібрагімов, Ю. Тюнников, І. Яковлев та ін.).

Проблема педагогічної інтеграції широко висвітлюється світовою науковою спільнотою (А. Блум, Ф. Бест, Дж. Брунер, Р. Вінкель, Р. Гагне,

Л. Клінберг, Д. Лазарев та ін.). У науковому дискурсі цих представників наголошується на тому, що педагогічна інтеграція обумовлена багатофункціональністю педагогічних категорій, котрі проявляються у різних формах й зумовлена неоднорідністю функцій, які вона виконує.

Зважаючи на вищезгадані дослідження, проблема якісного реформування змісту професійної підготовки фахівців початкової ланки освіти знайшла своє відображення в сучасних вітчизняних розвідках Л. Артемової, Г. Беленької, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Завгородньої, Т. Поніманської, М. Прокоф'євої, В. Прошкіна, О. Савченко, І. Рогальської-Яблонської та інших.

Водночас, важливим є той факт, що для безболісного переходу дитини з однієї освітньої ланки в іншу, необхідно створити таке освітнє середовище, яке сприятиме існуванню єдиної системи безперервного навчання й виховання, що забезпечуватиме постійне гармонійне духовне зростання особистості і досягнення високих результатів. У зв'язку з цим особливої уваги потребує удосконалення інтеграційно-фахової підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку й учителя початкової школи, зокрема визначення шляхів для її здійснення, оскільки саме ці категорії спеціалістів закладають фундамент для розвитку дитини. Доведеним є той факт, що тривалий час дошкільна й початкова ланка освіти були двома розмежованими складовими, які розв'язували свої проблеми самостійно.

Метою статті є визначення основних проблем інтеграційно-фахової підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти, зокрема майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти, а також дослідження особливостей упровадження інтеграційного підходу під час викладання дисциплін філологічного циклу.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі освіта вищої ланки тісно пов'язана з Болонським процесом, який є результатом інтеграції й демократизації освіти. У цілому для нинішньої системи фахової

освіти характерні інтеграційні процеси, які впливають на формування фахових компетенцій здобувачів вищої освіти, як-от: ґрунтовні теоретичні знання й практична підготовка [1].

Основоположні засади інтеграційного освітнього процесу знайшли відображення у наукових розвідках проблем методології та теорії інтегративно-педагогічної діяльності авторів О. Белкіна, В. Загвязинського, В. Семенова, М. Чапаєва, І. Яковлєва та ін.

Зауважимо, що сьогодні триває дискусія щодо модернізації системи освіти, оптимізації усіх її ланок. У зв'язку з цим, під час розгляду проблеми інтеграційно-фахової підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти варто звернути увагу на законодавчу нормативну базу.

Так, спираючись на положення та провідні напрями реалізації Законів України «Про освіту» [8]; «Про дошкільну освіту» [3]; «Про вищу освіту» [7], відзначаємо, що сучасна система освіти вимагає підготовки фахівців нового іміджу, які здатні до самостійної освіти та фахового удосконалення, спроможні реалізовувати питання, що закладені у реформі нової української школи, впроваджувати її елементи.

Наприклад, сучасні вимоги до фахової компетентності освітянського штату визначають пошук оптимальних механізмів підвищення ефективності їхньої фахової підготовки, зокрема у законі «Про освіту» акцентується на цінності спадкоємності усіх ланок освіти для гармонійного, усебічного розвитку особистості [4].

Зазначимо, що у цілому інтеграція, як науковий термін, з'явилась у педагогіці у 80-х роках ХХ століття, враховуючи процеси соціальної, економічної, політичної, інформаційної, культурної та інших сфер життя [5].

Зауважимо, що нині дана категорія недостатньо вивчене у наукових джерелах та існує принципова різниця щодо її тлумачення. Наприклад, у педагогічних джерелах визначення «інтеграція» трактується як складне

діалектичне перетворення наукової свідомості, що об'єднує успіхи й досвід освіти [2; 9].

Відтак, за твердженням І. Яковлєва, інтеграція є процесом об'єднання в ціле будь-яких елементів, унаслідок чого проявляються нові її властивості [9].

Отже, провідними якостями педагогічної інтеграції є прагнення до усебічного пізнання явищ, що інтегруються, зокрема гармонізація зв'язку між усебічно розвиненими елементами, оскільки внутрішні зв'язки з однозначних перетворюються на мобільні, комплексні, що приводять до якісного зростання розмаїття властивостей і функцій.

Поділяючи думку автора, зауважимо, що таке сприйняття проблеми інтеграції у педагогіці дозволяє розглядати її як принцип освіти, який ґрунтується на гармонійному поєднанні знань за такими властивостями як: от: спільність наукового змісту, предмет, об'єкт, мета викладання та подібність наукових понять і термінів.

У даній розвідці нами акцентовано увагу на фаховій інтеграції, що виступає домінантою фахової підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної та загальної середньої освіти, яка забезпечує усвідомлення предмета пізнання на основі спільних фахових характеристик студентів педагогічних ЗВО та неперервності освітнього процесу дітей дошкільного й молодшого шкільного віку. Наголошуємо, що даний процес має забезпечуватись різними педагогічними засобами та методами підготовки.

Бачення автора ґрунтується на тому, що інтеграційно-фахова діяльність у педагогічних ЗВО є необхідною умовою базової фахової підготовки спеціалістів освітньої галузі споріднених спеціальностей. Отже, наслідком зазначеної вище діяльності є «фахівець інтегративного педагогічного профілю», який володіє універсальними знаннями організації освітнього процесу закладів дошкільної та загальної середньої освіти [6].

Однак, розкриваючи цю проблему, ми погоджуємось із твердженням М. Прокоф'євої, що для зазначеного вище необхідне оволодіння здобувачем педагогічного закладу вищої освіти високим рівнем готовності до безпосереднього виконання інтегративної педагогічної діяльності [6]. У цілому такий рівень визначається готовністю молодих спеціалістів інтегративного фахового профілю розв'язувати проблему неперервності в підготовці дітей дошкільного й молодшого шкільного віку, що і донині є одним із першочергових завдань педагогічної теорії й практики.

Досліджуючи поняття неперервності дошкільної та молодшої шкільної ланок освіти, учені розглядають їх, як взаємопов'язані та взаємообумовлені елементи освітніх ступенів [5]. Однак, основним для діяльності такої системи є створення оптимальних умов для безпечного та ефективного переведення дитини від ЗДО до ЗЗСО.

Очевидним є те, що кожна дитина на момент вступу до загальноосвітнього закладу середньої освіти має отримати базову підготовку, яка забезпечується Базовим компонентом дошкільної освіти. На противагу їй, саме початкова школа, зберігаючи спадкоємність із закладом дошкільної освіти, має забезпечувати постійний розвиток особистості, як інтелектуальний, так і фізичний та соціальний. Цей процес має бути систематичним і безперервним та забезпечуватись відповідними педагогічними фахівцями високого рівня.

Зазначимо, що педагогічний словник трактує термін «наступність» як зв'язок між явищами в процесі розвитку в природі, суспільстві й пізнанні, коли нове, замінюючи старе, зберігає в собі деякі його елементи. У цілому наступність характеризує передачу й засвоєння соціальних та культурних цінностей від покоління до покоління [2]. Як відомо, у педагогічній літературі під наступністю розуміють неперервність на межах різних етапів або форм навчання (дитячий садок – школа, початкова школа – середня школа тощо) [6].

Зазначимо, що проблема спадкоємності дошкільної та початкової освітніх ланок створює середовище для реалізації в педагогічному процесі цих закладів єдиної, гнучкої та перспективної системи освітнього простору, що сприяє створенню комфортних, взаємообумовлених умов виховання і навчання дошкільників і молодших школярів. Виходячи із цього, виникає потреба у формуванні готовності молодих фахівців інтегративного профілю до проблеми наступності дошкільної та початкової ланки освіти, що забезпечить ефективний перехід дітей до нових умов шкільного навчання з найменшими для них психологічними труднощами в адаптації. Отже, відповідна інтеграційно-фахова підготовка вихователів-учителів забезпечить комфортний перехід дошкільника в нові умови, що сприятиме у майбутньому підвищенню ефективності виховання й навчання учнів із перших днів перебування в загальноосвітньому навчальному закладі [6].

Тож забезпечити налагодження такої системи підготовки можливо лише за умови перебудови відповідної діяльності у педагогічних ЗВО, яка має ґрунтуватись на інтеграційно-фаховій підготовці майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Розкриваючи вищезазначену думку, слід зауважити, що реалізація принципу неперервності освіти має починатися із забезпечення спадкоємності між професійною підготовкою майбутніх педагогів початкової ланки освіти.

Саме тому, згадана підготовка має об'єднувати спільні ознаки зазначеного вище процесу, зокрема, орієнтуватись на вивчення психологічних особливостей дитини, на формування умінь створювати комфортні умови для формування у дітей належної спрямованості, як-от: самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та толерантності, формування креативності, конструктивних умінь і навичок, потреб характеру, пізнавальних, психічних процесів тощо.

В умовах інтеграції змісту фахової підготовки майбутніх фахівців початкової ланки освіти особливого значення набуває процес інтегрування

можливостей навчальних дисциплін у поєднанні із практично-орієнтованим навчальним матеріалом, а також набутим досвідом студентів. Зокрема, провідним у такій підготовці є здійснення міжпредметних зв'язків, що лежать в основі інтегрованого підходу, у процесі викладання дисциплін філологічного циклу («Сучасна українська мова», «Дитяча література», методики лінгводидактичних дисциплін, педагогічна практика, педагогіка). Так, навчальний курс «Дитяча література» потребує від студентів володіння такими дисциплінами, як: українська література, зарубіжна література, педагогіка, психологія, історія України, методики навчання та іншими, що пояснюється самою природою художніх творів, зокрема творів для дітей, які є важливим підґрунтям формування морально-етичних цінностей майбутнього громадянина.

Відповідно, основними можуть бути такі напрями, як-от:

1. Взаємодія дисциплін щодо здійснення наступності за такими напрями: когнітивним, методичним і практичним.

Зазначимо, що когнітивний напрям передбачає ознайомлення майбутніх педагогів дошкільної та початкової ланок освіти з такими процесами, як інтеграція, наступність, їх специфікою та взаємообумовленістю, завданнями щодо впровадження цих процесів у педагогічну практику, а також можливими шляхами їх реалізації. Методичний аспект передбачає ознайомлення майбутніх освітян зі змістом, методами та формами освітянської діяльності в дошкільних навчальних закладах та початковій школі. Відповідно практичний аспект інтеграційного підходу полягає як у здійсненні наскрізної педагогічної практики у початковій школі, так і в ознайомленні з особливостями підготовки вихованців закладу дошкільної освіти (ЗДО).

2. Формування уміння впроваджувати у освітній процес індивідуальні, колективні та нетрадиційні форми навчально-виховної роботи, підвищення рівня компетентності майбутніх педагогів під час вирішення проблеми

наступності при реалізації ігрових форм навчальної діяльності дошкільників і учнів початкових класів.

3. Створення освітнього середовища, що зумовлює концептуальну основу інтеграційно-фахової підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних навчальних закладів.

4. Реалізація принципів адаптивності та інтегративності, котра спрямована на спільне використання форм, методів, прийомів і засобів навчання та організацію освітньої діяльності задля фахово-предметного та психолого-педагогічного аспектів інтеграційно-фахової підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

5. Активізація мотиваційної основи здійснення готовності майбутніх фахівців інтегративного фахового профілю розв'язувати проблему спадкоємності в освітньому процесі дітей дошкільного й молодшого шкільного віку.

6. Систематичне і системне діагностування ефективності функціонування компонентів інтеграції змісту фахової підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної та загальної середньої освіти задля забезпечення їх вірогідності.

Згадані напрями потребують вивчення інтеграційних можливостей філологічних дисциплін, внесення коректив до навчальних планів, освітніх програм, шляхів оновлення змісту методичного інструментарію, навчально-методичних посібників. Разом із тим, потребує розробки спільна стратегія діяльності викладачів відповідних кафедр: педагогіки – дошкільної педагогіки – української лінгвістики, літератури та методики навчання.

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок у визначеному напрямі. Отже, вирішення проблеми інтеграційно-фахової підготовки майбутніх освітян закладів дошкільної та загальної середньої освіти дозволить забезпечити цілісну і змістову єдність освітньої

діяльності дошкільної й початкової ланок освіти, а також, забезпечити готовність дитини до навчання у школі та її успішної соціальної адаптації.

Авторська позиція полягає в тому, що саме впровадженням інтеграційних підходів під час викладання дисциплін філологічного циклу можна досягти активізації мотиваційної основи готовності майбутніх педагогічних фахівців до здійснення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти, створення особливого освітнього середовища інтеграційно-фахової підготовки здобувачів вищих педагогічних закладів освіти, що базується на принципах адаптивності та інтегративності підготовки і передбачає оновлення змісту, розробку методичного інструментарію, об'єднання зусиль викладачів споріднених кафедр задля розробки і впровадження досліджуваної проблеми. У подальших публікаціях потребує розробки визначення механізмів здійснення інтегрування змісту дисциплін та корекції методичної роботи щодо зазначеної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы : [учеб-метод. пособие] – М. : Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Закон України «Про дошкільну освіту [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>. – Назва з екрана.
4. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34–42.
5. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів : теоретико-методологічний аспект : [монографія] – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
6. Прокоф'єва М. Ю. Інтеграція

REFERENCES:

1. Arhangel'skiy, S. I. (1980). Uchebnyy protsess v vyisshey shkole, ego zakonomernyye osnovy i metody [Educational process in higher school, its regular principles and methods]. Moscow: Vysshaya shkola, 368 p. (in Russian).
2. Honcharenko, S. (1997). Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv: Lybid, 376 p. (in Ukrainian).
3. Zakon Ukrainy «Pro doshkilnu osvitu» [The Law of Ukraine «On Preschool Education»]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (in Ukrainian).
4. Zimnyaya, I. A. (2003). Klyuchevyye kompetentsii – novaya paradigma rezultata obrazovaniya [Key competencies are a new paradigm of educational outcomes]. Vysshее obrazovanie segodnya, 5, pp. 34–42 (in Russian).
5. Malykhin, O. V. (2009). Orhanizatsiia samostiinoi navchalnoi diialnosti studentiv

педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» – Одеса, 2008. – 20 с.

7. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрана.

8. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 23.05.1991 № 1060-XII (із змінами № 498-VIII від 02.06.2015). – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. – Назва з екрана.

9. Яковлев И. П. Интеграция высшей школы с наукой и производством. – Ленинград: Изд-во Ленинградского университета, 1989. – 114 с.

vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv : teoretyko- metodolohichniy aspekt [Organization of individual educational activity of students of higher pedagogical educational institutions: theoretical and methodological aspect]. Kryvyi Rih: Vydavnychiy dim, 307 p. (in Ukrainian).

6. Prokofieva, M.Yu. (2008). Intehratsiia pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh zakladiv i vchyteliv pochatkovykh klasiv [Integration of pedagogical training of future teachers of preschool institutions and primary school teachers]. (Abstract of candidate's thesis). Odessa, Ukraine (in Ukrainian). – 20 p.

7. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 01 lypnia 2014 r. № 1556-VII [The Law of Ukraine “On Higher Education” : The Act of 1 June 2014, № 1556-VII]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (in Ukrainian).

8. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 23.05.1991 № 1060-XII (iz zminamy № 498-VIII vid 02.06.2015) [The Law of Ukraine “On Education” : The Act of 23 May 1991, № 1060-XII (as amended № 498-VIII on 2 June 2015)]. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> (in Ukrainian).

9. Yakovlev, I. P. (1989). Integratsiya vysshey shkolyi s naukoy i proizvodstvom [Integration of higher education with science and production]. Leningrad: Izdatelstvo Leningradskogo universiteta, 114 p. (in Russian).

Інформація про автора:

Полякова Ірина Вікторівна: ORCID: 0000-0002-4931-2203; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, провулок Руставелі, 7, м. Харків, Україна 61000
e-mail: irypolyakova@gmail.com

Information about the author:

Polyakova Iryna Viktorivna: ORCID: 0000-0002-4931-2203; PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Ukrainian Linguistics, Literature and Teaching Methods of the Public Educational Institution «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council, Rustaveli lane, 7, Kharkiv, Ukraine 61000
e-mail: irypolyakova@gmail.com

Цитуйте цю статтю як: Полякова І. В. Упровадження інтеграційного підходу у процесі фахової підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти під час викладання дисциплін філологічного циклу // Теорія та методика навчання та виховання. 2018. № 44. С. 79-92. doi.org/10.5281/zenodo.1410244

Дата надходження статті до редакції: 17.04.2018

Стаття прийнята до друку: 03.05.2018